

Beleidsplan veiligheid en gezondheid

KDV Pimpeloentje | BSO Baloe

November 2019

1. Voorwoord

Voor u ligt het beleidsplan Veiligheid en Gezondheid van kinderopvang Pimpeloentje en buitenschoolse opvang Baloe. Met behulp van dit beleidsplan wordt inzichtelijk gemaakt hoe we op onze locatie op het gebied van veiligheid en gezondheid werken.

Het beleidsplan veiligheid en gezondheid is geldig vanaf 1 januari 2018 en in november 2019 voor het laatst herzien. Het beleidsplan is tot stand gekomen door gesprekken te voeren met pedagogisch medewerkers en met de oudercommissie over thema's rondom veiligheid en gezondheid. Tijdens deze gesprekken is kritisch gekeken of de huidige manier van werken leidt tot een zo veilig en gezond mogelijke werk-, speel- en leefomgeving. Indien noodzakelijk zijn of worden er maatregelen opgesteld voor verbetering.

Het is een dynamisch plan, dit betekent dus ook dat het belangrijk is om continu in gesprek te blijven over dit onderwerp. Zo blijven we scherp op onze werkwijze, kunnen we monitoren of genomen maatregelen wel of niet effectief zijn. Op deze manier kunnen wij bij veranderingen in de omgeving of situatie, zoals bij verbouwingen of veranderingen in de inrichting, direct controleren of het beleid al dan niet moet worden aangescherpt. Dit doen we zowel in de dagelijkse praktijk op de werkvloer, als in teamvergaderingen. De veranderende wet- en regelgeving en nieuwe inzichten met betrekking tot veiligheid en gezondheid, worden in de gaten gehouden. Indien nodig worden aanpassingen of toevoegingen gedaan in het beleidsplan. Het doel hiervan is de kwaliteit op het gebied van veiligheid en gezondheid te borgen en zo hoog mogelijk te houden.

Dit beleidsplan komt pas tot zijn recht als het door de pedagogisch professionals en stagiaires bij kinderopvang Pimpeloentje en buitenschoolse opvang Baloe uitgedragen en toegepast wordt. Dat is de reden dat in iedere teamvergadering wordt besproken of er zich onveilige situaties hebben voorgedaan of dat er gevaarlijke situaties kunnen ontstaan doordat er bijvoorbeeld reparaties uitgevoerd moeten worden. Zo worden de pedagogisch professionals actief betrokken bij de totstandkoming van het beleidsplan en verdere aanpassingen om het beleidsplan actueel te houden. Centraal staat hierin of de huidige manier van werken leidt tot een zo veilig en gezond mogelijke werk-, speel- en leefomgeving.

Lotte Smolders, manager Opvang
November 2019

Inhoud

1.	Voorwoord.....	2
1.	Missie en visie op veiligheid en gezondheid	5
1.1	De missie van Samenwijs op veiligheid en gezondheid	5
1.2	De visie van Samenwijs op veiligheid en gezondheid	5
1.3	Doel van het beleidsplan veiligheid en gezondheid	6
2.	Grote risico's ten aanzien van veiligheid en gezondheid	7
2.1	Fysieke veiligheid.....	7
2.1.1	Vallen van hoogte.....	7
2.1.2	Verstikking	8
2.1.3	Vergiftiging	9
2.1.4	Verbranding.....	9
2.1.5	Letsel door omvallende kast en gevaarlijke voorwerpen	9
2.2	Sociale veiligheid	10
2.2.1	Grensoverschrijdend gedrag	10
2.2.2	Kindermishandeling.....	10
2.2.3	Vermissing	10
2.3	Gezondheid	11
2.3.1	Infectieziekten	11
2.3.2	Verspreiding ziektekiemen via handen en lucht	11
2.3.3	Verspreiding via voedsel en water	11
3.	Omgaan met kleine risico's ten aanzien van veiligheid en gezondheid	13
4.	Risico-inventarisatie	14
4.1	(Preventieve) Maatregelen op het gebied van veiligheid	14
4.2	(Preventieve) Maatregelen op gebied van gezondheid	16
4.3	Protocollen en werkinstructies	16
5.	Thema's uitgelicht	17
5.1	Grensoverschrijdend gedrag	17
5.2	Vierogenprincipe	17
5.2.1	Ten aanzien van het personeel.....	18
5.2.2	Ten aanzien van de transparantie van het gebouw:	18
5.2.3	Ten aanzien van signaleren:	19
5.2.4	Ten aanzien van uitstapjes:	19
5.3	Achterwachtregeling	19
6.	EHBO-regeling	20
7.	Beleidscyclus.....	21

8. Communicatie en afstemming intern en extern	22
9. Ondersteuning en melding van klachten	23

1. Missie en visie op veiligheid en gezondheid

In dit hoofdstuk is beschreven wat de missie en visie is van Stichting Samenwijs ten aanzien van veiligheid en gezondheid. Wij vinden het belangrijk om onze visie op de ontwikkeling van het kind hierin te betrekken.

1.1 De missie van Samenwijs op veiligheid en gezondheid

Stichting Samenwijs biedt kinderen van 0 tot 13 jaar een begeleiding aan waarin zij hun eigen vaardigheden en talenten kunnen benutten en versterken om zo een goede basis voor hun toekomst te leggen. Kinderen kunnen bij Samenwijs van jong af aan de wereld om zich heen verkennen en mogen daarbij ook letterlijk met vallen en opstaan groot worden. Wij helpen kinderen spelenderwijs om risico's in te leren schatten! Wij houden daarbij de veiligheid en gezondheid van de kinderen nauwlettend in het oog. Dit doen we door:

- kinderen af te schermen van grote risico's
- kinderen te leren omgaan met kleinere risico's
- kinderen uit te dagen en te prikkelen in hun ontwikkeling

1.2 De visie van Samenwijs op veiligheid en gezondheid

Samenwijs levert een belangrijke bijdrage aan de ontwikkeling, opvoeding en verzorging van kinderen. Wij staan voor opvang vanuit betrokkenheid bij het kind, waarbij de ontwikkelingskansen voor kinderen centraal staan. Het blijven uitdagen van kinderen en het leren omgaan met verschillende soorten situaties vormen daarvan een belangrijk onderdeel. Een veilige en gezonde leef- en speelomgeving vormt de basis van dit alles.

Ouders en kinderen kunnen rekenen op een veilig en samenhangend netwerk, dat kinderen begeleidt en stimuleert in hun ontwikkeling en ouders ondersteunt in hun opvoedtaak. Het is belangrijk dat het netwerk laagdrempelig is als bijzondere ondersteuning aan ouders en/of kinderen noodzakelijk is. Samenwijs hecht grote waarde aan openheid, respect, geborgenheid, veiligheid en een persoonlijke benadering, zowel ten aanzien van de kinderen, de ouders, de medewerkers als andere betrokkenen.

Een veilige leefomgeving

Samenwijs zorgt voor een veilige leefomgeving voor kinderen. De ruimtelijke indeling en inrichting binnen en buiten bieden bij Samenwijs geborgenheid en houvast aan kinderen. Dit maakt de wereld hanteerbaar en vormt een veilige basis voor ieder kind. Dit is voorwaardenscheppend voor de werkwijze.

Het maken van eigen keuzes bijvoorbeeld ondersteunt Samenwijs met een bepaalde inrichting van de ruimtes. Een vaste inrichting helpt kinderen om doordachte en doelbewuste beslissingen te nemen. De kaders worden natuurlijk bepaald door veiligheids- en hygiëne maatregelen volgens de afspraken binnen Samenwijs.

Wij willen kinderen een 'veilige plek om op te groeien' bieden vanuit een veilige basis, een 'thuis' waar ze kunnen ontspannen en zichzelf mogen zijn. De pedagogisch professional heeft een warm contact met het kind en creëert een open sfeer, waardoor het kind vertrouwen in haar en in de andere kinderen krijgt. Dit is de belangrijkste basis om elk kind een veilig gevoel te geven.

De basis wordt gelegd bij de intake. Wij geven het kind en de ouders ruimte om gevoelens te uiten en te delen (bijvoorbeeld bij het uit handen geven van een kind) en er is een afscheidsritueel (van ouders, groep, bij overgang 3+/school). Kinderen krijgen de gelegenheid te wennen, leren respect te hebben voor autonomie (waar liggen de eigen spulletjes, etc.). Er is veel aandacht voor 'praten, uitleggen en luisteren naar elkaar', voor 'grenzen stellen en rituelen maken', voor het

'inlevingsvermogen en de initiatieven van het kind' en voor 'persoonlijke emoties en ervaringen'. Kinderen bouwen samen een vertrouwde relatie op met bijvoorbeeld naamspelletjes, praten over thuis en over de activiteiten en gebeurtenissen op de groep, door terugkerende rituelen, het meespelen en het stimuleren van imitatie.

1.3 Doel van het beleidsplan veiligheid en gezondheid

Het doel van het beleidsplan is om ervoor te zorgen dat medewerkers bij de uitvoering van hun werk zich zijn van de veiligheids- en gezondheidsrisico's en hun eigen verantwoordelijkheid daarin:

- Het bewustzijn van mogelijke risico's binnen onze locatie
- Het bewustzijn dat een medewerker zelf keuzes kan maken tijdens de uitvoering van het werk om grote risico's zoveel mogelijk te vermijden
- Het voeren van goed beleid op grote risico's
- Kinderen om leren gaan met kleine risico's
- Door continu aandacht te besteden aan dit beleid intern en met externe betrokkenen het beleid veiligheid en gezondheid in een cyclisch proces steeds tijdig actualiseren om de kwaliteit verdergaand te verbeteren.

2. Grote risico's ten aanzien van veiligheid en gezondheid

In dit hoofdstuk beschrijven we de belangrijkste grote risico's die op onze locatie kunnen leiden tot ernstige ongevallen, incidenten of gezondheidsproblemen. We hebben de risico's onderverdeeld in drie categorieën; fysieke veiligheid, sociale veiligheid en gezondheid. Per categorie worden maximaal 5 belangrijke risico's benoemd met de daarbij behorende maatregelen die zijn of worden genomen om het risico tot het minimum te beperken.

2.1 Fysieke veiligheid

Ten aanzien van fysieke veiligheid hebben we de volgende risico's gedefinieerd als grote risico's:

2.1.1 Vallen van hoogte

Meubilair: hoogslapers, hoge boxen, kinderstoelen, kinderbanken, aankleedtafel, speeltoestellen binnen en buiten

Genomen maatregelen zijn:

- Niet weglopen bij baby's die in de box liggen als het deurtje niet dicht is. De hoge box wordt alleen gebruikt voor kinderen die nog niet kunnen staan/lopen, dan wel even een rustig plekje voor zich nodig hebben. Haal speelgoed dat als opstapmogelijkheid kan dienen, uit de box;
- Er wordt goed gelet op de combinatie kind-kinderstoel, waarbij gekeken wordt in hoeverre het kind zelfstandig kan zitten (gebruik wel/geen stoelverkleiner/ beugel/ tuigje) en in hoeverre het kind rustig kan zitten (wel/ niet naast de pedagogisch medewerker plaatsen). Zorg dat het kind met een been aan weerskanten van de kruisband in de stoel zit;
- Hoogslapers en hoge boxen zijn gecertificeerd en worden regelmatig gecontroleerd door pedagogisch professionals op veiligheid. Alle hoogslapers hebben een dak;
- Niet weglopen bij baby's in hoogslapers als het deurtje niet dicht is; goed opletten dat de hoogslaper niet geopend wordt als er een kind tegen het openslaande deel ligt of de neiging heeft er door bijvoorbeeld onrustig gedrag uit te vallen. Eerst het kind op een veilige plek leggen of geruststellen en dan het bovenbedje openen.
- Het schuifhekje/deur van de hoogslaper of de hoge box wordt te allen tijde gesloten als er een kind in ligt. Pedagogische medewerkers controleren altijd of het hek goed gesloten is. Enkel bij het in- en uit de hoogslapers/hoge box leggen van een kind, wordt het schuifhekje/deur geopend. Dit gebeurt altijd bij directe aanwezigheid van een pedagogisch professional of de ouder van het kind.
- Begeleid kinderen op het trapje van de aankleedtafel. Gebruik dit trapje zodra een kind zelf kan klimmen. Na gebruik van het trapje van de aankleedtafel deze gelijk inschuiven. Kinderen mogen niet zelf het trapje van de aankleedtafel bedienen (gevaar voor vingers en tenen!);
- Niet weglopen bij kinderen die op de aankleedtafel liggen;
- Verschoonspullen worden binnen handbereik op de aankleedtafel gelegd, om te voorkomen dat de pedagogisch medewerker het kind onbeschermd op de aankleedtafel achterlaat;
- Speelmateriaal zoals fietsjes e.d. worden gebruikt op het bestrate gedeelte van het buitenterrein.
- Als er los speelmateriaal onder de speeltoestellen ligt, wordt dit zo snel mogelijk opgeruimd;

- Kinderen wordt geleerd hoe ze veilig de trap op lopen, dat wil zeggen met minstens een hand aan de leuning en hoe ze veilig van de glijbaan glijden.
- Pedagogisch professionals weten welke kinderen zelfstandig de trap op kunnen klimmen en welke kinderen hulp of ondersteuning nodig hebben. Deze hulp of ondersteuning wordt hen dan ook geboden.
- Bij klimtoestellen is toezicht om vallen en botsingen te voorkomen

Zie ook de protocollen in de bijlagen.

2.1.2 Verstikking

Genomen maatregelen zijn:

De genomen maatregelen zijn:

- Laat de kinderen rustig zitten tijdens het eten, om verslikken te voorkomen
- Bij traktaties wordt geen gevaarlijk snoepgoed (wat verstikkingsgevaar kan opleveren) uitgedeeld aan de kinderen
- Spenen worden regelmatig gecontroleerd op scheurtjes. Aan ouders wordt gevraagd de speen regelmatig te vervangen.
- Er wordt speelgoed gebruikt dat aansluit bij de ontwikkeling van de kinderen. Dit betekent o.a. dat er geen speelgoed dat verstikkingsgevaar op kan leveren wordt gebruikt bij de baby's. Kinderen jonger dan 3 jaar laten wij alleen onder toezicht spelen met speelgoed kleiner dan 3,5 cm. Zorg dat kleine kinderen gescheiden van de grotere kinderen spelen.
- De pedagogisch medewerkers controleren zelf regelmatig het speelgoed. Speelgoed dat niet veilig is (stuk, beschadigd, afbladderende verf, losse stiksels of touwtjes bij stoffen speelgoed) wordt gerepareerd of weggegooid. Bij aanschaf van nieuw speelgoed wordt goed gekeken of speelgoed veilig is.
- Laat baby's op hun rug slapen (tenzij ouders via het ouderportaal toestemming hebben gegeven voor buikslapen).
- Gebruik bij kinderen jonger dan 2 jaar een goed passende slaapzak. Er worden geen kussentjes gebruikt in de bedjes, alleen een hydrofiel onderlegger.
- De slaapkamertjes worden niet als opslagruimte gebruikt: er worden geen losse materialen neergezet, maar deze worden in kasten opgeborgen. Op deze manier is de kans op vallen of verstikking kleiner.
- Voordat de kinderen buiten gaan spelen, controleert de pedagogisch medewerker of er geen zwerfvuil op het terrein (of in de zandbak) ligt. De pedagogisch medewerker controleert ook of er geen kleine voorwerpen op het terrein liggen.

Alle pedagogisch professionals zijn in het bezit van een EHAK-diploma en volgen jaarlijks een herhalingstraining. Daarnaast is het merendeel van het team in het bezit van een BHV-diploma.

2.1.3 Vergiftiging

Genomen maatregelen zijn:

- Schoonmaakmiddelen en andere giftige stoffen worden buiten het bereik van kinderen bewaard. Ofwel op hoogte dat kinderen er zelf niet bij kunnen, ofwel achter een afsluitbare kast met kinderslot;
- Medicijnen worden buiten het bereik van kinderen bewaard (indien nodig in de koelkast). Ouders worden erop attent gemaakt om geen medicijnen in de tassen van kinderen te laten zitten omdat deze tassen op kind hoogte hangen;
- In geval van inname van giftige stoffen of vergiftiging wordt altijd 112 gebeld voor advies.

2.1.4 Verbranding

Genomen maatregelen zijn:

- Warme dranken zoals koffie en thee worden buiten het bereik van kinderen geplaatst en gedronken. Pedagogisch professionals zijn hier erg alert op;
- Om verbranding van de zon te voorkomen, worden ouders geattendeerd om hun kind ingesmeerd met zonnebrand naar de opvang te brengen. Gedurende de dag worden de kinderen meerdere malen ingesmeerd.
- De verwarmingsbuizen die zich in het gebouw bevinden worden verpakt in schuimrubberen buisisolatie om het risico van verbranding te beperken.
- Waterkoker en koffieapparaat bevinden zich in de gezamenlijke keuken waar kinderen niet zonder begeleiding mogen zijn.

2.1.5 Letsel door omvallende kast en gevaarlijke voorwerpen

De genomen maatregelen zijn:

- Alle kasten, die om kunnen vallen, zijn verankerd met schroeven aan de muur en worden nooit in een smalle looproute geplaatst;
- In bepaalde ruimtes (keuken, kantoor, washok, voorraadkasten, opberghokken) mogen kinderen niet alleen komen.
- Gevaarlijke voorwerpen, zoals messen, scharen, lucifers of aanstekers en gereedschap worden buiten het bereik van kinderen (hoog of in een afgesloten kast) opgeborgen;
- Het washok/werkhok is voorzien van een verzwaarde toegangsdeur.

Overige genomen maatregelen zijn:

- Indien er in de zomer met water gespeeld wordt bij de watertafel of met een zwembadje, is hier altijd een pedagogisch professional bij aanwezig. Pedagogisch professionals zijn zich ervan bewust dat vooral jonge kinderen in een klein laagje water kunnen verdrinken.
- Indien een uitstapje gemaakt wordt naar de naastgelegen bossen, zijn pedagogisch medewerkers zich ervan bewust dat hier een beekje doorheen loopt. Kinderen mogen niet zelfstandig langs het beekje af lopen en worden hierin begeleid door pedagogisch professionals.

2.2 Sociale veiligheid

Ten aanzien van sociale veiligheid hebben we de volgende risico's gedefinieerd als grote risico's:

2.2.1 Grensoverschrijdend gedrag

De genomen maatregelen zijn:

- De genomen maatregelen staan beschreven in hoofdstuk 6.1 en in het protocol grensoverschrijdend gedrag;

2.2.2 Kindermishandeling

De genomen maatregelen zijn:

- De medewerkers zijn op de hoogte van de Meldcode Kindermishandeling en Huiselijk Geweld en wordt in de praktijk toegepast;
- De medewerkers hebben in juni 2019 een e-learning omtrent de Meldcode gevolgd en in september 2019 een praktijktraining;
- Er is een aandachtsfunctionaris (AF) aangesteld en die heeft hiervoor een training gevolgd.
- Er wordt op de groepen gebruik gemaakt van een registratieformulier. Het formulier dient ervoor om de zorgen over een kind te registreren. Hierdoor krijg je als pedagogisch medewerker inzichtelijk over welke bijzonderheden/opvallendheden het gaat. Hoe vaak en wanneer dit voorkomt en of je dit wel/niet met de ouders bespreekt en zo ja hoe zij hierop reageren.
- In het voorjaar van 2020 wordt door het gehele team een trainingsdag gevolgd bij Fabriek69.

2.2.3 Vermissing

De genomen maatregelen zijn:

- De gehele buitenruimte is voorzien van een hekwerk waardoor kinderen niet ongezien van het terrein af kunnen. Er zijn twee toegangspoorten bij het hekwerk. De toegangspoort richting het voetbalveld is altijd op slot en wordt zelden gebruikt. De hoofd-toegangspoort is voorzien van een beveiligde driepuntsknop die kinderen niet zelfstandig kunnen openen.
- De poort van de buitenruimte dient altijd gesloten te worden zodat kinderen niet ongemerkt van het buitenterrein kunnen; voordat kinderen naar buiten gaan om buiten te spelen, wordt extra gecontroleerd of het buitenhek goed gesloten is. Tevens hangt er op de poort een label 'poort sluiten aub'.

2.3 Gezondheid

Ten aanzien van fysieke veiligheid hebben we de volgende risico's gedefinieerd als grote risico's:

2.3.1 Infectieziekten

Achtergrondinformatie RVP

Volgens de GGD is in Nederland is deelname aan het Rijksvaccinatieprogramma niet wettelijk verplicht. Er zijn ouders die – bijv. vanwege hun levensbeschouwing – besluiten om hun kinderen niet te laten vaccineren. Dit is met name een risico voor het ongevaccineerde kind zelf.

Samenwijs vraagt bij de intake aan ouders of zij het vaccinatieprogramma volgen en leggen het belang van vaccinatie aan de ouders uit. Zo zijn wij in staat om ouders te informeren bij een mogelijke uitbraak van een ziekte die gevaar op kan leveren voor kinderen of volwassenen, die dat vaccin (nog) niet hebben gehad. De kans dat een niet gevaccineerd kind andere kinderen met een ziekte uit het Rijksvaccinatieprogramma besmet is relatief klein.

In september 2019 hebben we de statistieken ontvangen van de GGD betreft de vaccinatiegraad in 2018. 97% van alle kinderen in gemeente Oirschot wordt volledig gevaccineerd. Ter vergelijking; op landelijk niveau is dit 92,5%. Doordat meer dan 95% van de kinderen en volwassenen zijn gevaccineerd, is er sprake van een effect dat groepsimmunitet heet.

- Bij de intake van een kind moeten ouders aangeven of hun kind het rijksvaccinatieprogramma (RVP) volgt. Zo heeft Samenwijs in beeld welke kinderen wel en niet gevaccineerd worden.
- Op het gebied van infectieziekten volgt Samenwijs zoveel mogelijk het advies van de RIVM en/of GGD.
- Als een kind een infectieziekte heeft, wordt dit naar andere ouders gecommuniceerd via een deurbrief bij de toegangsdeur.
- Zodra er gevallen zijn van geelzucht, ernstige huidaandoeningen of ongewoon aantal zieken met maag- en darmklachten, wordt een melding gedaan bij de GGD.

2.3.2 Verspreiding ziektekiemen via handen en lucht

- Besmetting van infectieziekten via wordt zo veel mogelijk tegengegaan door gedurende de dag te ventileren en te luchten. Maatregelen die getroffen worden voor besmetting via handen zijn terug te lezen in het protocol veilig en gezond binnenmilieu in de bijlage.
- Wanneer er een infectieziekte heerst die overdraagbaar is via lichaamsvocht, worden er aanvullende maatregelen getroffen. Bijvoorbeeld het aankleedkussen na schoonmaken met allesreiniger ook desinfecteren met een desinfectant, speelgoed vaker reinigen/uitwassen etc. Voor verdere maatregelen, zie protocol veilig en gezond binnenmilieu in de bijlage.

2.3.3 Verspreiding via voedsel en water

Om verspreiding van ziektekiemen via voedsel en water te voorkomen zijn er regels opgesteld die terug te lezen zijn in het protocol veilig en gezond binnenmilieu. Daarnaast zijn de volgende maatregelen getroffen:

- Bij de groepsruimten van Bolke, Boris Beer en Nijntje Pluis bevinden zich zowel in de verschoonruimte (2) als in de groepsruimte (1) , waterkranen. Afspraak geldt dat voedselbereiding en verschoonen gebeurt op gescheiden plaatsen. De kraan van het verschoonmeubel wordt dus nooit gebruikt voor voedselbereiding. Voedselbereiding wordt gedaan met water bij de kraan van het aanrecht in deze groepen.
- In de groepsruimten van Berenpoot en de Dreumesgroep bevindt zich geen kraan, enkel in het verschoonmeubel en in de toiletruimte. Het voedsel en drinken wordt bereid in de aangrenzende keuken.
- De buitenkraan wordt nooit gebruikt bij voedselbereiding of als drinkwater.

3. Omgaan met kleine risico's ten aanzien van veiligheid en gezondheid

Leren omgaan met risico's is erg belangrijk voor kinderen. Internationaal wetenschappelijk onderzoek toont aan dat leren omgaan met risico's goed is voor de ontwikkeling van kinderen.

Door het ervaren van risicovolle situaties, bijvoorbeeld tijdens het spelen, ontwikkelen kinderen risicocompetenties: ze leren risico's inschatten en ontwikkelen cognitieve vaardigheden om de juiste afwegingen te maken wanneer een risicovolle situatie zich opnieuw voordoet.

Het nemen van risico's is een onderdeel van de 'gereedschapskist' voor spelend leren. Risicovol spelen ontwikkelt een positieve houding van 'ik kan het' en daarmee gaat een kind uitdagingen meer zien als iets om van te genieten dan om te vermijden. Dit vergroot onafhankelijkheid en zelfvertrouwen, wat belangrijk kan zijn voor hun doorzettingsvermogen als ze geconfronteerd worden met uitdagingen.

Het leren omgaan met risico's heeft een positieve invloed op de fysieke en mentale gezondheid van kinderen en op het ontwikkelen van sociale vaardigheden. Kinderen staan sterker in hun schoenen en kunnen beter conflicten oplossen en emoties herkennen van speelmaatjes.

Bewegingen die veel voorkomen bij risicovol spelen, zoals slingeren, klimmen, rollen, hangen en glijden, zijn niet alleen leuk voor kinderen, maar ook van essentieel belang voor hun motorische vaardigheden, balans, coördinatie en lichaamsbewustzijn. Kinderen die dat niet doen zijn vaker onhandig, voelen zich ongemakkelijk in hun eigen lichaam, hebben een slechte balans en bewegingsangst.

Onze missie is onze kinderen een zo veilig en gezond mogelijke opvang te bieden. Hierbij willen we ongelukken of ziekte als gevolg van een bijvoorbeeld niet schoon of ondeugdelijk speelgoed voorkomen. Maar met over bescherming doen we de kinderen uiteindelijk ook geen goed. Daarom beschermen we de kinderen tegen onaanvaardbare risico's. Een bult, een schaafwond of iets dergelijks kan gebeuren. Sterker nog, er zit ook een positieve kant aan:

- Het heeft een positieve invloed op fysieke gezondheid
- Het vergroot zelfvertrouwen, zelfredzaamheid en doorzettingsvermogen
- Het vergroot sociale vaardigheden

Daarom aanvaarden wij op onze opvang de risico's die slechts kleine gevolgen kunnen hebben voor de kinderen en leren we hen hier op een juiste manier mee om te gaan. Om risicovolle speelsituaties veilig te houden moeten kinderen zich daarom tijdens spelsituaties of activiteiten houden aan diverse afspraken. Daarnaast zijn er afspraken over hoe om te gaan met spullen als speelgoed en gereedschap, dit om te voorkomen dat door oneigenlijk gebruik letsel kan ontstaan.

Om gezondheidsrisico's te beperken en de kinderen hieraan zelf bij te laten dragen zijn daarom goede afspraken met kinderen noodzakelijk. Voorbeelden van afspraken die met kinderen zijn gemaakt, zijn het wassen van de handen na toiletbezoek of het houden van een hand voor de mond tijdens niezen of hoesten.

De afspraken worden regelmatig met de kinderen besproken en herhaald. Tijdens overlegmomenten van de teams wordt besproken of de afspraken die zijn vastgelegd in het beleid ook in de praktijk tot uiting komen en ook daadwerkelijk de risico's verkleinen.

4. Risico-inventarisatie

De grote risico's zijn reeds beschreven in hoofdstuk 3. In dit hoofdstuk worden de (preventieve) maatregelen beschreven die voortkomen uit de inventarisatie die uit het teamoverleg, aan de hand van incidenten en uit de rapportages van de Samenwijsmedewerker die adviseert op het gebied van veiligheid en gezondheid.

4.1 (Preventieve) Maatregelen op het gebied van veiligheid

Pimpeloentje heeft als uitgangspunt dat de ruimtes (zowel binnen als buiten) van de kinderdagopvang veilig moeten zijn en tegelijkertijd een uitdaging moeten bieden. Daarom wordt telkens goed overwogen of een veiligheidsrisico aanvaardbaar is, of dat er maatregelen moeten worden genomen. De genomen maatregelen gelden voor de hele locatie.

Risico	Actie/maatregel	Bron	Datum
Protocol veilig slapen mag verdiept worden i.v.m. nieuwe inzichten wetenschap en input stagiaire.	Protocol veilig slapen wordt onder de loep genomen en verbeterd en aangevuld waar nodig door stagiaire.	Pedagogisch professionals + Wetenschap	Geconstateerd: jan. 2019 Actie voltooid: april 2019
Houten afscheiding tussen torenkast en commode bij Bolke staat niet meer vast.	Vastzetten.	Pedagogisch professionals	Geconstateerd: febr. 2019 Actie voltooid: febr. 2019
Koffieapparaat vormt mogelijk risico op de groep	Koffieapparaat verplaatsen naar keuken	Pedagogisch professionals	Geconstateerd: febr. 2019 Actie voltooid: febr. 2019
Vingersafe kapot.	Vingersafes moeten gerepareerd of vervangen worden.	Quickscan + pedagogisch professionals	Geconstateerd: maart 2019 Actie voltooid: mei 2019
Bescherming verwarmingsbuizen verslijt of voorzien niet in voldoende bescherming.	Verwarmingsbuizen moeten worden voorzien van goede bescherming. Controle van alle buizen en repareren of vervangen indien nodig. Vastzetten met tie-rips.	Quickscan + pedagogisch professionals	Geconstateerd: maart 2019 Actie voltooid: april 2019

Remmen van banken bij NP beginnen te verslijten. Nu nog voldoende.	Medewerkers controleren de functie van de wielen/remmen van de banken regelmatig. Indien wordt geconstateerd dat de remmen onvoldoende werken, wordt actie ondernomen.	Quickscan	Geconstateerd: maart 2019
Geen temperatuurlijsten aanwezig bij koelkasten en in sommige koelkasten geen thermometer.	Iedere koelkast heeft een thermometer en temperatuurlijst. Deze lijsten liggen gebundeld in een map in de kast. Thermometers meer zichtbaar in koelkast leggen/hangen.	Quickscan	Geconstateerd: maart 2019 Actie voltooid: maart 2019
Kinderen gaan met speelgoed het speelhuisje/glijbaan op.	Afspraak is dat kinderen niet met speelgoed de glijbaan op mogen klimmen. Nogmaals onder aandacht brengen bij medewerkers en professionals.	Pedagogisch professionals	Geconstateerd: mei 2019 Actie voltooid: mei 2019
Keukentje in huishoek BB vertoond gebreken.	Keukentje wordt gecontroleerd door pedagogisch professionals en klusjesman en gerepareerd. Indien reparatie niet wenselijk of haalbaar is wordt een nieuw keukentje aangeschaft. Keuken is gerepareerd.	Pedagogisch professionals	Geconstateerd: mei 2019 Actie voltooid: mei 2019
Deurstoppen buitendeuren BB en NP verslijten en werken niet naar behoren.	Deurstoppen worden vervangen, reparatie is niet haalbaar.	Pedagogisch professionals	Geconstateerd: mei 2019 Actie voltooid: juni 2019
Kind komt volgens moeder regelmatig met	Achterhalen waar de splinters vandaan komen	Ouder	Geconstateerd: augustus 2019

splinters in handen thuis van de peuteropvang	en daarop actie ondernemen.		Actie voltooid: september 2019
---	-----------------------------	--	--------------------------------

4.2 (Preventieve) Maatregelen op gebied van gezondheid

Kinderen die de kinderopvang bezoeken kunnen in contact komen met infectieziekten. Om dit risico zo klein mogelijk te houden, heeft Samenwijs het beleid zieke kinderen. Hierin staat beschreven in welke gevallen een kind het kinderdagverblijf niet mag bezoeken en hoe de pedagogisch professionals moeten handelen in geval van ziekte. Tevens nemen we preventieve maatregelen (m.b.t. de overdracht van ziektekiemen, het binnenmilieu, het buitenmilieu en (het uitblijven van) medisch handelen) die de gezondheid van alle kinderen, ouders en medewerkers zo goed mogelijk waarborgen.

Risico	Actie/maatregel	Bron	Datum
Voeding wordt niet consequent gecodeerd	Medewerkers hierop attenderen en op controleren	GGD-inspecteur	Geconstateerd: juni 2019 Actie voltooid: juni 2019

4.3 Protocollen en werkinstructies

Om het beleidsplan veiligheid en gezondheid binnen het kinderdagverblijf juist op te kunnen volgen en uit te kunnen voeren, zijn er verschillende protocollen en werkinstructies opgesteld. Op deze manier worden pedagogisch professionals en overig personeel in staat gesteld om het beleidsplan veiligheid en gezondheid op de juiste manier vorm te geven en uit te voeren op de locatie. Deze protocollen zijn terug te vinden in het SamenwijsHandboek via SharePoint/Teams.

5. Thema's uitgelicht

In dit hoofdstuk beschrijven we uitgebreid een aantal thema's. In de eerste paragraaf gaan we in op hoe wij handelen bij het zien van grensoverschrijdend gedrag. Opvolgend wordt in de tweede paragraaf ingegaan op hoe wij het vierogenprincipe in de praktijk toepassen. Tot slot beschrijven we in paragraaf 3 hoe wij de achterwachtregeling inzetten.

5.1 Grensoverschrijdend gedrag

Grensoverschrijdend gedrag door volwassenen of door kinderen kan een enorme impact hebben op het welbevinden van het getroffen kind of medewerker. Op onze locatie heeft dit thema dan ook onze bijzondere aandacht. We hebben de volgende maatregelen getroffen om grensoverschrijdend gedrag met elkaar te voorkomen en wat te doen als we merken dat het toch plaatsvindt.

- Tijdens het teamoverleg wordt regelmatig over het onderwerp gesproken om zo een open aanspreekcultuur te creëren waarbij medewerkers elkaar durven aan te spreken en elkaar feedback te geven op elkaars handelen;
- In het pedagogisch beleidsplan hebben we opgenomen dat kinderen wordt geleerd hoe je met elkaar om kunt gaan waarbij respect is voor normen en waarden. Zo weten kinderen wat wel en niet toelaatbaar is en wat gepast en ongepast gedrag is;
- Alle medewerkers hebben een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG-verklaring). Per 1 maart 2018 staat iedereen vermeld in het Personenregister;
- We werken met het vierogenprincipe;
- Medewerkers kennen het vierogenprincipe;
- Het vierogenprincipe wordt nageleefd;
- Medewerkers spreken elkaar aan als ze merken dat het vierogenprincipe niet goed wordt nageleefd door hun collega's;
- Er is een protocol wat te doen als kindermishandeling wordt vermoed;
- Medewerkers kennen het protocol wat te doen als kindermishandeling wordt vermoed;
- Medewerkers hebben allen de e-learning gevolgd over het gebruik van de nieuwe meldcode om de theoretische kennis te verkrijgen en hebben in september 2019 de praktijktraining Meldcode gevolgd.

5.2 Vierogenprincipe

Kinderen worden in een veilige omgeving uitgedaagd om te leren en zich te ontwikkelen. Pimpeloentje heeft het vierogenprincipe gemaakt dat bijdraagt aan een veilige omgeving voor de kinderen. Onder de voorwaarde dat wij er tegelijkertijd voor willen zorgen dat kinderen voldoende ervaringen kunnen opdoen, uitgedaagd worden om te groeien, zonder dat zij daarin belemmerd worden door te knellende regels.

Ook voor pedagogisch medewerkers geldt dat wij willen dat zij zich in een veilige omgeving uitgedaagd voelen om te groeien en zich verder te ontwikkelen. Veilig betekent hier bijvoorbeeld dat er een open aanspreekcultuur is waarin medewerkers elkaar aanspreken. Dat pedagogisch medewerkers weten dat hun collega meekijkt en/of luistert, juist om het voor de medewerkers veiliger te maken om hun werk te kunnen doen.

In de dagopvang is het wettelijk verplicht het vierogenprincipe toe te passen. Dit vormt een belangrijk onderdeel van het beperken van het risico op grensoverschrijdend gedrag. Het doel van dit vierogenprincipe is het risico op misbruik van kinderen te beperken door te voorkomen dat volwassenen zich binnen een kinderdagverblijf gedurende langere tijd ongehoord of ongezien kunnen terugtrekken met een kind.

Op onze locatie is het zo georganiseerd dat een pedagogisch professionals, stagiaires of andere volwassene zijn of haar werkzaamheden uitsluitend kan verrichten terwijl hij of zij gezien of gehoord kan worden door een andere volwassene. Dit betekent dat altijd iemand moet kunnen meekijken of meeluisteren. Dat betekent dat met vier ogen, ook vier oren kunnen worden bedoeld. De oudercommissie heeft bij de invoering van het vierogenprincipe advies uitgebracht over de invulling van het beleid en controleert jaarlijks of wij aan het vierogenprincipe voldoen. De controlelijst hiervan is inzichtelijk in de GGD-map.

Wij geven hier op de volgende wijze vorm aan:

5.2.1 Ten aanzien van het personeel

- Van iedere medewerker is er een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) en zijn gekoppeld in het personenregister. Dit geldt tevens voor stagiaires.
- Er heerst een open werkklimaat, zodat medewerkers elkaar altijd aan durven te spreken op hun handelen. Dit creëren we door elkaar feedback te (leren) geven in elke geleiding van de organisatie (functioneringsgesprekken, groepsoverleggen, groepsobservaties door manager);
- Er werkt een vast team van medewerkers en vaste invalkrachten;
- Medewerkers lopen bij elkaar binnen en werken nauw samen. Zo houden ze toezicht op elkaar en elkaars manier van werken;
- In de uren dat de pedagogisch medewerker alleen op de groep staat tijdens de 3-uursregeling, is er een voortdurende inloop door ouders. Het onvoorspelbare karakter van de haal en brengsituaties (je weet niet exact wanneer een ouder binnen- of langsloopt) verkleint het risico dat iemand zich onbespied of niet gecontroleerd zou kunnen voelen;
- De leidinggevende komt regelmatig onaangekondigd binnen in de groepsruimten. Juist omdat dit ook niet op ingeplande momenten gebeurt en dus onvoorspelbaar is, draagt dit bij aan bij vierogenprincipe.

5.2.2 Ten aanzien van de transparantie van het gebouw:

- Het gebouw is zo transparant mogelijk;
- De groepsruimte is voorzien van grote ramen, zodat er altijd van buiten naar binnengekeken kan worden;
- Ramen worden niet volledig dichtgeplakt met bijvoorbeeld werkjes of aankondigingen;
- De verschoonruimtes zijn op de groep zelf;
- De toiletruimte van de peuters bevindt zich in de groep zelf en de deur hiervan staat altijd open als een medewerker kinderen helpt met verschonen of naar het toilet gaan.
- Wanneer een pedagogisch professionals alleen op de groep werkt staan de deuren open. Op deze manier zien en horen medewerkers elkaar tijdens het werk;
- In de slaapkamers staat de babyfoon altijd aan en de ontvanger staat op de groep waar een andere medewerker aanwezig is.

5.2.3 Ten aanzien van signaleren:

- Bij de medewerkers is de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling bekend en hebben zij hiervoor een training gevolgd;
- De medewerkers zetten de meldcode in wanneer dit nodig is;
- De aandachtfunctionarissen dienen als aanspreekpunt voor de pedagogisch professionals.

5.2.4 Ten aanzien van uitstapjes:

- Bij uitstapjes gaan pedagogisch medewerkers bij voorkeur minimaal met zijn tweeën op pad met een groepje kinderen;
- Als pedagogisch medewerkers alleen met een groepje kinderen op pad gaan, dan is dit een vaste pedagogisch medewerker en dan is dit in een omgeving waar voldoende sociale controle aanwezig is van andere mensen (bijvoorbeeld naar de bakker, kinderboerderij, etc.);

5.3 Achterwachtregeling

Alle groepen zijn in één pand gevestigd, hierdoor zijn er altijd genoeg medewerkers aanwezig die als achterwacht kunnen dienen. Er zijn altijd minimaal twee medewerkers in het pand aanwezig. Als in een uitzonderlijke situatie er maar één medewerker aanwezig kan zijn en er geen andere volwassene op de locatie is, moet de achterwachtregeling worden toegepast. Dit betekent dat in geval van calamiteiten een achterwacht beschikbaar is die binnen vijftien minuten aanwezig kan zijn op de opvanglocatie. De (actieve) achterwacht is telefonisch bereikbaar tijdens de opvangtijden op de locatie.

De volgende personen zijn bereikbaar als achterwacht:

Lotte Smolders (06 18724176) kan binnen 15 minuten aanwezig zijn op locatie.

Els Gooskens (telefoonnummer hangt in het kantoor) kan binnen 10 minuten aanwezig zijn op locatie.

Medewerkers van Centraal Kantoor Samenwijs (013 5057500) kunnen binnen 15 minuten aanwezig zijn op locatie.

6. EHBO-regeling

Om adequaat te kunnen handelen bij incidenten is het bij Samenwijs verplicht dat alle medewerkers een geldig en geregistreerd certificaat voor kinder-EHBO hebben. Recent aangenomen medewerkers worden telkens zo snel als mogelijk opgeleid; zij zijn nooit alleen op de locatie aanwezig. Via deze werkwijze is er tijdens openingstijden altijd een medewerker aanwezig in het bezit van een EHBO-certificaat.

Op onze locatie doen we er alles aan om te voorkomen dat een kind letsel oploopt als gevolg van een ongeluk(je). Toch is dit helaas niet geheel te voorkomen. Daarnaast kunnen zich andere calamiteiten voordoen, waardoor EHBO noodzakelijk is. De medewerkers hebben Eerste Hulpvaardigheden geoefend onder begeleiding van een erkende EHBO-instructeur. Deze cursus is goedgekeurd door het Nederlandse Oranje Kruis/NIBHV. Doordat ieder jaar alle medewerkers deelnemen aan de cursus blijft de kennis actueel.

Ook bezit het merendeel van de collega's een BHV-diploma en volgen zij jaarlijks een herhaling samen met de collega's van basisschool de Beerze.

7. Beleidscyclus

Samenwijs is nog aan het bepalen op welke wijze handen en voeten wordt gegeven aan de beleidscyclus betreft veiligheid en gezondheid. Opvang en onderwijs trekken hierin samen op en willen komen tot één gezamenlijke werkwijze. We zijn ons aan het oriënteren op DVVS (Digitaal Veiligheid Volg Systeem). In januari 2020 starten we met een pilot voor één locatie en in juni 2020 wordt een definitief besluit hierover genomen.

Op dit moment ziet de beleidscyclus er als volgt uit:

Minstens een keer per jaar komt de medewerker veiligheid en gezondheid naar locatie voor een risico-inventarisatie. Hierbij worden de volgende stappen gevolgd:

Een beleidscyclus bestaat uit vier fasen:

1. Een eerste fase waarin voorbereidingen worden gedaan om de risico-inventarisatie te kunnen uitvoeren. Dit betekent dat eerst de thema's moeten worden vastgesteld die hierin opgenomen worden (met de daarbij behorende onderwerpen). Deze voorbereidingen worden door de medewerker veiligheid en gezondheid gedaan.
2. Een tweede fase waarin daadwerkelijk aan de slag wordt gegaan met de risico-inventarisatie. De medewerker veiligheid en gezondheid maakt bekend aan de medewerkers met elke thema's van de Quicksan ze aan de slag gaat. Ze betreft de medewerkers hier actief in door met hen in gesprek te gaan over deze thema's en hen te vragen naar hun bevindingen.
3. Een derde fase waarin wordt opgesteld hoe de verbeterpunten die uit de Quicksan en de gesprekken met de medewerkers zijn gekomen, het beste aangepakt kunnen worden, in de vorm van een plan van aanpak.
4. En een laatste vierde fase om te evalueren of de aanpassingen hebben geleid tot verbetering.

Naast de risico-inventarisatie die door de medewerker veiligheid en gezondheid wordt gedaan, staat elk teamoverleg het thema veiligheid en gezondheid op de agenda. Aan de hand van een voorgedane situatie of fictieve casus, wordt met het team besproken hoe we omgaan met veiligheid en gezondheid op locatie. Daar komen verbeterpunten uit die meegenomen worden in het beleidsplan veiligheid en gezondheid. Zo is het hele team betrokken bij veiligheid en gezondheid. Er wordt van de pedagogisch medewerkers verwacht mee te denken in de acties om de risico's te verminderen.

Inhoud van het plan van aanpak is te vinden in paragraaf 5.1

8. Communicatie en afstemming intern en extern

Intern (pedagogisch professionals, stagiaires, vrijwilligers)

We vinden het belangrijk dat medewerkers zich betrokken voelen bij het veiligheid en gezondheidsbeleid. Wanneer het beleidsplan voor veiligheid en gezondheid wordt opgesteld of bijgesteld, spelen zij dan ook allen een actieve rol hierin. Wanneer een nieuwe medewerker op de locatie komt werken zorgen we voor een introductie in het veiligheids- en gezondheidsbeleid en verwijzen we hen naar de benodigde documenten, zoals de protocollen in het kwaliteitshandboek die te vinden is in SharePoint/Teams. Tijdens team overleggen is het bespreken van mogelijke veiligheids- en gezondheidsrisico's een vast agendapunt. Zo wordt het mogelijk zaken bespreekbaar te maken en direct bij te stellen. Medewerkers worden hierdoor vertrouwd met het geven van feedback aan elkaar. Tijdens het teamoverleg wordt een actuele casus besproken en navraag gedaan of medewerkers nog een melding hebben ten aanzien van veiligheid en gezondheid.

Extern (ouders en andere betrokkenen)

Tijdens het intake gesprek berichten we ouders over onze activiteiten ten aanzien van veiligheid en gezondheid. Zo zijn ouders direct op de hoogte van onze visie ten aanzien van veiligheid en gezondheid. Daarnaast worden ouders via de nieuwsbrief en via de oudercommissie op de hoogte gehouden van lopende activiteiten. Wanneer er vragen zijn van ouders worden deze zo mogelijk ter plekke beantwoord. Wanneer deze vraag voor meerdere ouders interessant is, wordt deze tevens in de nieuwsbrief opgenomen.

9. Ondersteuning en melding van klachten

Hoewel we ons uiterste best doen een helder en zorgvuldig beleid te voeren ten aanzien van veiligheid en gezondheid, kan het altijd voorkomen dat een medewerker of ouder een klacht heeft. We staan open voor feedback, en bespreken deze klacht het liefst direct met de medewerker of ouder zelf om tot een oplossing te komen.

Indien we er met de medewerker of ouder op deze wijze niet uitkomen, dan kan de medewerker of ouder contact opnemen met het Klachtenloket Kinderopvang en in het uiterste geval met de Geschillencommissie Kinderopvang. Meer informatie hierover kan de ouder vinden op de website van onze organisatie